

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 l. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Égy hónap 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

100 szavasos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alkalmanként jutányos áron vetetnek fel. Bélyegdíj minden nap külön beiktatásért 30 kr.

Tetemesre-hívás.

«Világosnál raktuk le fegyverünket . . .» Azután a magyarnemzetet megakarták ölni egészen és oly mély sebeket vágta rajta, hogy meghaltnak látszott . . . tetszhalálba süjted . . . élőhalottá lett.

A losszuálló abszolutizmus tizenhét rémes éven át, valahányszor nemzetgyilkos kezével, ennek a Nemzetnek nagy sebeihez nyúlt: a sebzett szívből mindannyiszor felszökött a vér — a magyar hitrege szerint bizonyításképpen: te vagy a százszoros, az ezerszeres gyilkos.

Az 1867-es kiegyezés fátyolt borított a Nemzet vérző sebei. Nem engedte azokat többé a gyilkos kezeknek érinteni . . . És a tetszhalott felcsudott. Nem gyógyultak ugyan be végképp azok a sebek, de a visszatért élet felszívta a kiomló vért s tevékeny irányba ndítva, eleme, az alkotmányosság visszaiertető és előrefejtő útján munkára ereltte felszabadult gyermekeit.

És folyt a munka . . . és áradt az öröm annak érzésében, annak tudatában, hogy az élő Nemzet szívével együtt érez a Király és a Nemzet királyát alkotmányosnak tartja és oly bölcsnek is, hogy mint «legelső magyar ember» magas feladatát királyi koronájának népe

iránt mindenekfelett akarja és legjobban munkálja azt, hogy e Haza, — a «Magyarok hazája» legyen az, amivé lenni akar, amivé lenni képes is: elsőben önmagáé, azután megerősödve a királyi trón és királyi család legerősb, legmegbízhatóbb, legbiztosb támasza . . . Folyt a munka, áradt az öröm annak érzésében, annak tudásában, hogy a királyt zent feladata teljesítésében egy, — a «Magyarok-Istenétől» küldött Nemző, — saját királyasszonya, nemes lelkének fényével s a szerető szív gyöngéd érzésével vezeti . . . az, a királynéi koronájának ékítő díszéből szakította ki azt az arany-szövetű fátyolt is, amelylyel a Nemzet vérző sebeit, a gyászos, — átkos multat betakarta, hogy ne nyulhasson hozzájuk, ne érinthesse többé — kiméletlen kéz.

És amikor a sebek már-már behegedtek a kölcsönös feledés enyh-adó takarója alatt . . . az égből jött Nemző el — vissza — égbe szállt! . . . S mintha csak erre várt volna a sötét oduba zárt Ármány: feltörte barlangját, ki-, rárohant a boldog, fejlődő életnek örvendő Magyar-Nemzetre . . . Letépte sebeirol a feledés fátyolát, durva kezekkel hozzányúlt a sebekhez és azok felpaltantak, belőlök a vér ismét felszökött!

Amik a királyné halála, eltemetése óta történnek: — a Nemzet független Államiságának egy-egy elengedhetlen követelménye ellen és ami kiváltképpen a Nemzet erkölcsi érzése ellen a Hentziszobor-ügy által a közös hadügyminiszter parancsában s az efelett a képviselőházi nov. 17-iki vitában felszúre került: — mind-mind durva letépes a gyászos multat jótékonyan takaró fátyolnak; mind, kegyetlen érintése azoknak a sebeknek, amelyekből felszökken a vér, nemcsak, hanem azok szemébe is loccsan, akik utodai, ezt a Nemzetet halálra sebző idegeneknek.

Ah . . . ha csak ilyenek volnának! De ten-szülöttid drága Nemzetem . . . tenfiaid is szenvedő Anya — az idegekhez szegődtek!! Elnézik . . . nemcsak, hanem támogatják, bátorítják halálos ellenségeidet kegyetlen munkájokban amivel visszakényszerítik hű gyermekeidet, hogy emlékezzenek fájón, iszonyodva; hogy a feltépett sebeket látva, lássák a gyilkos kezeket és jellemet is, amelyek okozták és a kárhuzatos önző ezélt, amiért ismét és ismét okozzák.

A tetem mellett elvonulnak: Kriehammer, utána az osztrák szoidateszka stb. stb. Bánffy, Fejérváry báró magyar miniszterek és — az uralgó párt. Az ő érintésökre

Sáska kisasszony.

A «Deczen»-ebr tárczája.

Irtá: **Kabos Ede.**

Reggelenként, ha kimegyek a verandára, Sáska kisasszonyt már rendszeren ott talalom és mindig eszik, ami kisasszonyoknál nem éppen a legszebb tulajdonság.

S hasonlóan nem szép tulajdonsága még több is van a kisasszonynak. Adja a naivai és gyermekest, pedig egyelően fogja sincsen. Meglehető bátran néz a férfiak szemébe s ha nem vigyáznak, egy szempillantás alatt megoldja nyakkendőjüket, akarmilyen szép csokorra volt kötve.

Macska, kutyák és csirkék a legkedvesebb házi állatai és egy csirkét már agyonnyomott szeretetével, mielőtt annak rendje és módja szerint paprikába főzötték volna. Korához nem illő kívánságai vannak s éppen senkit sem lep már meg, ha a legmelegebb dőlben is alva találják.

Rossz, akaratos, nyögös, siránkozó, falánk, borzas, kapkodó és fogatlan, de az ember sok mindent megbocsát neki, mert 7 hónapos.

Voltaképpen nem hívják Sáska kisasszonynak s ezzel a névvel csak én tiszteltem meg, akinek némi jogaim vannak a kisasszonyhoz, mert én vagyok az apja. Jogaim közé tartozik, hogy karomra vehetem, amikor már senki sem bír vele és felajánlhatom neki zsákmányul a szakalamat, ha egyéb játékszereit már megunta. Azonkívül ringathatom,

ha dadája után kifárad, kirándulások alkalmával tolhatom a kocsját, ha meredekebb helyre jutottunk, mulattathatom, ha a megállapított órából még hiányzik 12 perc s ő a doktor határozott utasítása daczára már megint enni akar, kezébe adhatom az angyalos ütő órámat, amelyet a szájába vesz s aztan a fűbe dob, kísérletet tehetek vele, hogy hajlandó-e engem összetévesztetni a dadával s egyáltalán minden rubázatommal és értéktárgyaimmal szabad; olyan toroszámszám-nak képz-lem magamat, a minőre az ő hét hónapos fantáziája vágyakozik.

Ezeket a jogokat én az illetékes felsőbb-ség — a mama, a dada, a nagynéni, a szomszéd, a háziur és minden hozzáok vetődő vendég — teljes megelégedésére gyakorlom, kivált amióta kedves barátom, a doktor megmagyarázta nekem, hogy valamint férji minőségemben játékszere vagyok az asszonynak, azonképpen édes kötelességem apai minőségemben Sáska kisasszonynak rendelkezésére állani.

— Vagy tán jobban szeretéd szakáladat a gyermekednél?

— Nem, nem. Sőt inkább: a hőség daczára itt van az államon a szakálám s amint látod, szakálamban a Sáska kisasszony keze. Tépje kisasszony.

Sáska kisasszonyok délután látogatója érkezik: Pál ur, aki igen szemérmetlen férfiu s az egész háremét magával hozza. Nagyuri hajlamaihoz képest természetesen kocsin jön

s míg végtelen lustasággal fekszik a puha párnákban, a kezében, a labáinál, az öleében különböző karakterű odaíszkok hevernek, a kik akarat nélkül való játékszerei az ő uri szészelyének s csak akkor ugranak nagyobb-bat, ha nagyon is kiméletlenül dobja el őket. Ilyenkor az ugrást annál könnyebben cselekedhetik meg, mert gumiból vannak. A tisztelt látogató kegyetlensége különben még a nagy Törökországban is feltűnést kéltene, mert ott sem igen teszik meg, hogy az odaliszkok orrát leharapják. Pál ur pedig ettől sem riad vissza. Kivált, a miőre a második fogának jubileumát is megülte.

A dadák, mint udvari szertartásmesterek elrendezik a csoportot. Ha Pál ur kocsiban ül, Sáska kisasszony sem adhatja alább és egy pillanattal későbbem már ott ül a piros mennyezet alatt, mint Sába királynéja s aki messzebről hallgatja azt a játéko, amelyet néhány csörgővel próbál, azt hiheti, hogy Sába királynője megtalálta hires ernyőjét, a melyet köröskörül aranycsengők szegélyeztek és a mely csodásan muzsikált, ha a szellő végig futott a bűvös hangu csengőkör. Külön-külön kocsiban, egymásnak büszke negligálásával, a környezet buzdítására nem is hederítve, ülnek Pál ur és Sáska kisasszony s nagyon természetesnek találják, hogy a szolgálékkü dadák nem to akodnak az ő privát ügyeikbe és mihelyt a csoport elrendezték, egész szótlanul sietnek a verandáról.

Pál ur ajkához emeli az egyik odaliszkot s nyilván azt akarja mondani;

szökött most fel e Nemzet sebeiből a vér. Kicsodák ők s mit akarnak? . . . Megfelel rá az a kiszokellő drága vér!

O Király! . . . Ten-szived és a Magyar Nemzet szentje: II. Magyar Szent Erzsébeth — saját vallási legendádj szerint, az Égben könyörög Érted és Országodért: »Mi asszonyunk Magyarország Patronája! . . . Imádj Istent kedvelt Országodért, hogy ihlesse az én szerelmes Királyi-Uram szívét: ne bocsássa többé a Magyar-Nemzet fájó sebéhez azokat az érzékellen durva kezeket; sőt borítsa vissza a fátyolt, amelylyel eltakarva — a Király és Népe közt létező bizalom és béke enyhítő balszámától ismét és végképp begyógyuljanak azok a kíméletlenül felszakgatott vérző sebek. Ó Ég-Királynéja Magyarország Patronája könyörögök Hozzád! . . . imádj Istent érettök, a kik szeretteid és az én szeretteim is!!

Ó Király! . . . Ten-szived szentje, de az Ó nagy erényeiért, akik pedig nem vallunk emberi szenteket, önmagunk avatta Nemzeti szentünk imája ihle-se meg szivedet, munkáljon lelkedben és mondjad: el a durva kezekkel, el a kegyetlen lelkekkel hü Magyarjaimtól! . . . Ne merje többé senki régi fájó sebeit érinteni, amelyek csak a feladás fátyola alatt . . . a Király és a Nemzet közt élő bizalom és béke balszámával borítva gyógyulhatnak be — Nemzet és Király üdvére — örökre!

a—r.

BELFÖLD.

A Baross szobor leleplezése. Hideg, ködös novemberi időre virradt tegnap a főváros, de azért a hivatalos világ és a nagy közönség rendkívüli részvétele mellett folyt le Baross Gábor szobrának leleplezési ünnepe. A hatalmas térre, amelyen Baross szobra áll,

— Csak nem gondolja Sáska kisasszony hogy érdekel? Ha ön egyáltalán fel tudna emelkedni a helyzet és a kocsi magaslatára, láthatna, hogy az én lábaimat e pillanatban három leány csokolja, mialatt a negyedik ölemben piheo, az ötödik pedig számát simogalja, hol egykor bajuszom lesz. De ön nem tud felemelkedni, én pedig méltóságomon alulnak tartom, hogy az egész háremet a levegőbe emeljem s úgy mutassam meg. Tehetnem, de ur vagyok

Szólt. Labával az egyik odaliskot meg rugta, a kezében tartott odaliskokai pedig rendes délutáni erőgyakorlatait kezdte meg, kétszer is meglóbálva a levegőben.

Sáska kisasszony női természetéhez képest lopva atpillantott a látogatóra, azután utánozhatlan megvetéssel hanyatt dőlt kocsi-jában. Egyet-kettőt csörgetet, mintha csak a figyelmet akarta volna biztosítani, majd gyorsan mozdítani kezdte ajkai. Kétségtelenül volt értelme beszédének:

Tram, először is figyelmeztetem, hogy Európában van es nem Ázsiában . . .

— Mam-ma — kiáltott közbe Pal ur!

— És ha százszor kiált a mamája után, igenis Európában van, ahol a nőkkel szemben átlag udvariasabbak az emberek és semmi esetre sem kezdik gorombaságokon. Hogy ön azt a méltóságáról megfélekedezett háremet többre becüli nálam, azt nem eszámolom olyan férfunál, akinek a nyakkendőjére tel van írva a neve, hogy az urfi valamiképpen el ne veszzen. És hogy megmondjam, ön voltaképpen egy közönséges henczegő ur, aki azt akarja elhatolni, hogy az egész háremet levegőbe

tegnapi 9 órától kezdve nagy tömegekben özönlött a közönség és a kegyeleti résztvevők serege. A meghívottak, helyeit nemcsak jelző táblák mutatták, hanem még a kövezeten végig festett határvonalak. A szobor parkját reggel 9 órákor körül fogta a rendőrség és a magyar államvasut altisztja kara. Ezek alkották a kordont míg a rend fenntartásáról kokárdás bizottsági tagok gondoskodtak.

Az ünnepély 11 órákor kezdődött, részt vett azon az özvegy, gyermekei, Baros, s édes anyja és nagyszámu rokonság.

Podmaniczky Frigyes br. mondta a megnyitó-beszédet, utána Bráza Kálmán orsz. kepv. tett jelentést a szobornm elkészüléséről.

A tetszéssel fogadott beszéd után Dániel és Ludwigh beszéltek.

Délután 2 órákor 100 terítékű bankett volt a New-York szálló termeiben, amelyen az egyedüli hivatalos tiszatot az elnök a királyra mondotta.

Böllönyi Ödön bejelentette, hogy az Emke javára minden évben egy előadást rendez.

A gyász jeléül az ebéden a zene nem játszott.

A Baross-szobor leleplezési ünnepén Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszter a következő ünnepi beszédet tartotta:

Tisztelt Gyülekezet!

A kegyelet és a munka dicsőítésének mai ünnepén első szavam a hálale.

Hálamat fejezem ki azért, mert nekem jutott a megtisztelő feladat: leleplezni boldog emlékü elődöm, az első magyar kereskedelemügyi miniszter ércszobrát; elsőnek lenni azok között, kik nagy alakja iránt kegyeletüket leróják.

Szép és méltó feladat, az előd érdemeinek méltatása; de ezen előd méltatásánál az egész nemzet érzelmeinek tolmácsa lenni és kifejezést adni annak az elismerésnek, mely évszázadokra szól és ércszoborban nyilatkozik meg, a legmagasztosabb, legméltóbb feladat, mely polgárra hárulhat!

Ércszoborban, mert ez a szobor, melynek leple immár néhány percz múlva lehull, hirdeti a nemzet elismerését Baross Gábor hervadhatlan érdemeiért — a nemzet háláját azon nagy szolgálatokért, melyeket Baross Gábor hazájának két évtizeden keresztül önzetlenül, egész odaadással teljesített.

tudja emelni s igazán a becses fejét se tudja fölemelni. Avagy talán meri tagadni? Nos emelje fel. Hiába erőlködik . . . Nem, ön téved uram, amit fölemelt, az a lába és nem a feje.

Pal ur csakugyan hátraesett és nem tud felülni. A lábait látszanak a levegőben.

— Ah uram — gondolja tovább Sáska kisasszony — ön a szükségből erényt csinál és a lábait a szájába veszi. Ez nem éppen európai modor és különben én is megteszem . . .

A két kocsiiban két gombo'yag látszik, mert a hölgy és az ur csakugyan versenyez, hogy melyik tud lábával tovább csokolózni. Végre Sáska kisasszony, aki idegesebb, megunja ezt az egyhangu foglalkozást és felkiált. Közönséges halandó azt hiheti, hogy kiáltása értelmetlen, de Pal ur megérti.

— Uram, mulattassa legalább a háremét, ha engem nem szórakoztat, ámbár nem is tudom, mert tetszett hozzám jönni, ha nem tetszem önnek . . .

— Á bá — jegyzi meg közönyösen, Pal ur.

— Goromba . . .

— Bü — bü — hangzik most a látogató kocsijából.

— Ah engem nem ijeszt meg és ha bü — bü kiált, akkor sem . . . Nem értem önt, mit akar? A lábait otthon is dedelgetheti, a háreme otthon is rendelkezésére áll, azonképpen levegője otthon is van, bár az ilyen udvariatlan ember nem is érdemelne — hát minek köszönhetem a szerencsét? Én nem türöm . . .

Egész életén át minden tetteiben a haza érdekei vezérelték őt; eszménye egy nagy hatalmas, szellemileg magas fokon álló, anyagiilag erős magyar nemzet va'a.

Ezen eszmény megvalósítására irányította egész tevékenységét; ez adott neki kitartást, erőt a felmerülő akadályok leküzdésére, ez fokozta tett tárgyát folytonosan és annál nagyobb mértékben, mennél inkább közeledett a kitűzött cél felé.

Mintha sejtette volna végzetét úgy sietett munkájában.

Mintha egy láthatatlan szellem megsugta volna neki, hogy rövid az az idő, mely rendelkezésére áll, — és ezért gyorsan kell, sokat és nagyot alkotnia!

Ionen az a ház, mely működését jellemzi, az a ház, mely előbb dicsőséget szerzett neki, majd disszósége közepette őt működésétől megfosztotta, elragadta őt családja és nemzete köréből, csak emléket hagyva hátra, melyt a nemzet híven megőriz!

Mint az üstökös csillag váratlanul megjelent az égboltozaton fényével beragogyva a világot — úgy tűnt fel és érvényesült Baross Gábor is a magyar közéletben, de míg az üstökös csillag amint megjelent — úgy el is tűnik minden nyom hátrahagyása nélkül, addig Baross Gábor fényes működésének allandó és értékes alkotásai maradtak, mert az ő működése a kereskedelem- és iparfejlesztés terén valószínűleg alapvető munka volt: és az az irány, melyet ő e célra kijelölt, még hosszú időközön fogja uralni intézkedéseinket.

Attól az időtől kezdve, jhogy mint fiatal képviselő a törvényhozó testületbe került és ott eleinte a közoktatás, majd a közgazdasági és különösen kereskedelem és közlekedés terén érvényesítette kiváló tehetségeit: minis-tersegei, mely alatt nagy horderejű állami és nemzeti szempontból nagyfontosságú alkotásokkal gazdagította érdemeit, kiváló alakja volt közéletünknek sőt utóbbi években egész közgazdasági életünknek hatalmas központja vala.

Ha működését kellően méltatni akarnám úgy ennek a feladatnak csak akkor felelhetnék meg, ha egy pillantást vetek az ő lelkebe és ott azokat a rugókat felkeresem, melyek minden tetteiben vezéreltek.

Az a forró hazaszeretet, mely minden lépésében nyilvánult már korán érlelte benne azt a megrögződést, melyek intézkedéseinek

— Á . . . á . . . — szól közbe Pál ur.

— Nem hiszi? Nos hat ezer dada es . . .

Sáska kisasszony hallatlan erőlködést Asz végbe, hogy fölemelkedjek, de hasztalan. viz egyik csörgő az erő ködés alatt a háta alá csuszott és szorítja. Sáska kisasszonyt ez az új érzés egy pillanatra egészen elfoglalja, de aztán kelemetlenül érinti es sirni kezd.

Következik a Pal ur szerepe.

— Ah kisasszony, ön sir . . . Mar csakugyan Európában vagyok, ahol a hölgyek mindjárt pityeregnek, mihelyt dühösek.

— Teved uram — sirja Sáska kisasszony.

— Ugyan ne pityeregjen.

— De . . .

— Hiszen nem bántottam.

— A csörgő szorít.

— S azért sir? Milyen más a férfi.

Lássá én nem sirok.

— Könnyű magának. Az odalisk, ha a háta alá csuszik, nem szorítja, legfőkébb csak landozza s az magának még jól is sík, ugye maga azziai? De az én kocsimba csörgőket tettek s a csörgő kemény, mint a maga teje.

— De ki fog egy csörgő miatt sirni . . .

— Segítség!

— Kisasszony!

E pillanatban a verendára hajló vadgesztenye farol egy szurós gömb esik le és egyenesen a Pál ur kocsijába. Az azziai férfi ellefejtü Sáska kisasszonyt és érdeklődve nyul a jövevény után. A gesztenye gömb megszurja.

— Ah! — ordít Pál ur.

teljhatalmában magasröptű lángelméje valósa-
gos dogmává erősített, hogy hatalmas és
nagy és gazdag nemzet lehet, a nemzeti
gazdagság elérésének a legbiztosabb előfelte-
telei egy hatalmas ipar és hazafis kereske-
delem.

Egy hatalmas ipar, egy hazafias keres-
kedelem megteremtése volt tehát az a cél,
melynek elérésére minden erejét tömörítette
és melynek érdekében hosszú sorát létesít-
tette, melyek nemcsak alkalmasak voltak az
általánosan kitűzött cél megvalósítására, de egy-
uttal fenyes hirdetői is maradtak örök időkre
lankadatlan munkakedvének és a legforróbb
hazaszeretettől áthatott lángelméjének.

Ebben leli magyarázatát vasut államosítá-
si politikájára, mellyel a már hálózatát oly
hatalmas arányokban kiterjesztette, az állam
közvetlen rendelkezése alá hozva ezzel a leg-
főbb forgalmi eszközt; ebben a hazai mező-
gazdaság és ipar javára szolgáló erős tarifa-
politikájára mint a versenyképességnek előmoz-
dítója; ebben a távolsági díjszabás merész
tervének megvalósítása, mely nemcsak a
forgalmat soha nem remelt arányokban nö-
velte, de egyszerre ismertté tette hazánkat a
külföld előtt is.

Ez a szempont érvényesül a vízi utak,
mint az ipar versenyképességének nem kevésbé
fontos tényezőjének fejlesztésért irányult
tevékenységében is mely tengerhajózásunk
előmozdításában, a vaskapu szabályozásának
melynek keresztülvitelére tiszteletet szerzett
hazánknak hazánknak egész Európa előtt és
melynek első akcióját ő maga személyesen
robbantotta fel, s Fiume kikötőjének nagy
gondozásában nyilvánul.

Még fényesebb kifejezés czéltudatos ipar
teremtési politikájának azonban azon intéz-
kedései, a melyek közvetlenül az ipar érde-
kében tettek. Ezek közé tartozik elsősorban
a közszállításoknak a hazai ipar számára
való biztosítása, továbbá a tőke megnyeré-
sére szolgáló állami kedvezmények teremtése
előbb adó és tarifái is kedvezmények alakjá-
ban, majd közvetlen támogatás formájában is
— és az állam tulságos megterhelését
elkerülendő — az érdekeltek áldozatkész-
ségéből egy oly alap megteremtése, mely ipar-
fejlesztési politikájában közvetlenül az ő ren-
delkezése alatt álljon.

Felismerve a szakképzettség hiányát,
mely minden törekvést megbénított és minden

den vállalkozást megnehezített, a magyar
iparoktatás újjászervezésének alapjait rakta
le, ezzel hirdetőn azon helyes tannak az
igazságát, hogy az egészséges iparfejlesztés
sarkköve a helyes irányban vezetett iparok-
tatás! (Igaz! Ugy van!)

De nem feledkezett meg — a minthogy
a jól átgondolt és minden részletekre kiter-
jedő actójában nem is feledkezett meg az
ipar munkásairól sem, és bár az ő idejében
alig hatottak el hozzánk azon munkás moz-
galmak, melyek sorsuk javítása czéljából in-
dulván meg, gyakran káros és veszélyes la-
kot öltöttek, éles előrelátása czélszerűbbnek
és helyesebbnek vélte azokat megelőzni, és
ezért áthatva a munkásosztály jóléte elő-
mozdításának vagy közgazdasági fontosságától,
megvetette alapját a magyar munkásvédelmi
törvény hozásnak, megalkotva a vasárnapi
munkaszünetről és az ipari munkások beteg-
ségélyezéséről szóló törvényeket, valamint elő-
készítve és a törvényhozás elé terjesztve az
iparfelügyeletéről szóló törvényjavaslót az
utolsó törvényhozási intézkedést, mely n vé-
hez fűződik.

Mintha a sorsnak különös végzete lett
volna! Munkában eltöltött életének utolsó
actusa is munkásügyi volt! (Tetszés.)

A faradhatatlan munkája közepette ra-
gadt el soraikból a hatalmas, általában vas-
erejűnek hitt és rendszeren vasminiszternek
nevezett férfit a hirtelen halál. Olyan volt e
csapás, mint maskor egy hirtelen támadt vi-
har derékon töri a százasod tölgyet!

Csak halála érezte velünk vezetésé-
günk igazi nagyságát, halálában láttuk csak
igazán alakjának kiválóságát, egyéniségének
kitünőségét, az új, melyet maga után hagyott
az volt életének és működésének legigazabb
méltatója.

Röviden és szárazon soroltam fel műkö-
désének és tevékenységének alkotásait, me-
lyek korántsem meritik ki munkásságát, és
annak inkább csak gerinczét képezik; de
ezen rövid és száraz összeállításból is fogal-
mat ny-rünk rendkívüli munkabizá-ról, ki
rövid egy pár év alatt annyit tett és alkotott,
a mennyi egy egész emberéletnek is méltó
feladatát képezhetné.

Nem kutatom én, vajjon mindazon re-
uények és várakozások, melyek ezen mesés
tevékenységhez fűződtek, teljesültek-e? Hiszen
egy ily átgondolt, czéltudatos, fáradságot nem

ismerő, semmi akadálytól vissza nem riadó,
a hazai és nemzet érdekében kifejtett tevé-
kenységtől elizmerésünket, halánkat még akkor
sem tagadnók meg, ha az óhajtott siker vá-
ratlan magára, annyival kevesebbé tagadhatjuk
meg itt, hol az eredmények a sikerek nagy
sorában nyilvánulnak és a leghomályosabb ké-
telkedőt is azon állapotnak az ös-zehasonli-
tására, mely előtte volt, azzal a melyet ő meg-
teremtett, kételyeinek alaptalanságáról a leg-
fényesebben képes meggyőzni.

De a mi az ő alkotásait különösen be-
csessé tette előttünk, az az erős rendületlen
nemzeti érzék, mely minden tettében kidom-
borodik.

A nemzetiségi vidék küldöttje mintha
erős-bben érezte volna a határozott nemzeti
érdekeket, az őző, mely benne kifejezésre
jutott, mindig csak nemzeti irányban érvé-
nyesült és mint nemzetünknek fia, kibén a
nemzeti érzék erősebb volna, mint nála volt.

Ezt az erős nemzeti érzést, ezt a nem-
zet édekezésében kifejtett szűnni nem akaró,
határt nem ismerő tevékenységet, a nemzet
közül sz-rzet nagy érdeme, kik meghato
módon is jutalmazta meg nemzetét, a hála,
melyet életében nem róhatott le iránta, oly
erőteljesen nyilatkozott meg a nemzetben
holta után, mint a minő erőteljes ő maga volt
mindenkor, — ércszobrot emelt közadako-
zasból ércszoborral örökíti meg nagy alakját
és érdemeit, hirdetőndő a késő századoknak
és egyrészt az ő dicsőséget, másrészt a nem-
zet nagyságát, mely nagyjai emlékét megörzi
és érdemeit elismeri.

E nagyok sorában áll a nemzet nagy
veszteségére oly korán elhunyt kortársunk,
néhai Baross Gábor, kinek szobra hirdeti
fogja nekünk és utódainknak a munka dicső-
ségét.

És hogy ezt hirdethesse, hulljon le a
szoborról a lepel! (Leikes éljenz s.)

Im előttünk a szobor, a műveszi tehet-
ség kitűnő alkotása!

Előttünk a magyar közlekedés, a magyar
ipar és kereskedelem, a komoly munka szobra,
melynek még élt, Baross Gábor megtestesítője,
személyesítője vala.

A nagy akaraterő, mely általában leg-
jellemzőbb vonása vala, megvilágosítja ércz-
alakjában is, a közlekedés és Vaskapu, az
ipar és kereskedelem, melyeknek élete szen-
télve vala, társulnak itt is vele, a harmonia,
melyben ezek találkoznak, jelképező áldados
működésének vagy harmoniáját is.

És az a babér, melyet a kereskedelem
nyújt feléje, a nemzet nyújtott babért jelké-
pező azt a babért, melyet oly gazdagon meg-
érdemelt elismerést, melyet a nemzete és
első sorban a magyar ipar és kereskedelem
adónak emlékének.

Ez elismerés kifejezője lesz az érczso-
bor, melyet im átadok megőrzésre és gondo-
zásra a magyar királyi államvasutak igazga-
tóságának, melynek feladata leendő, hálas ke-
gyelettel apolni az, hogy hirdethesse késő
századokig a nemzet háládatosságát, Baross
Gábor érdemeit és a jól végzett, becsületes
munka dicsőségét! (Hosszantartó leikes él-
jenzés.)

Erre L u d v i g h Gyula főrendiházi
tag, a magyar államvasutak igazgatóelnöke, a
következő beszédet tartotta!

Nagyméltóságú miniszter ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

A midőn a hozzám intézett felhívásnak
teljes készséggel eleget teszek és a m. kir.
államvasutak nevében a most lelept ezett em-
lékszobrot birtokba és gondozásunkba átve-
szem, szükségét érzem annak, hogy azon
okos szónoklatok után, melyek a megdicsőült
nagy államférfiu emlékére itt elhangzottak,
ugy a magam, valamint a vezetésemre bízott
intézett alkalmazottjainak ezrei nevében mély
halánknak és kegyeletünköek kifejezést adjak
nagy ünnepeltünk Baross Gábor iránt, ki
vasut-intézetünket, hazánk iparát és kereske-
delmét oly magas polczra emelte és ki fár-
adhatlan munkássága közepette hazánk felvi-
rágzásának életét is áldozatul hozta.

A legbensőbb tisztelet és kegyelet által

— Mi az? — kérdi Sáska kisasszony s
egy pillanatra megf-ledkezik ő is fájdalomról.

— V lami megszurt.

— Ahá, ugy-e? Fáj? — diadalmasko-
dik Sáska kisasszony.

Pál ur még egy kísérletet tesz, hogy a
jövendőnyt megfogja, de ez újból megszurja és
most már Pál ur minden büszkeségét eldobva
ordítani kezd.

— De uram . . .

— Mam—ma . . .

— Ah, ön mindjárt mamája után kiált;
ez nem illik.

— Bánom is én. Mam-ma!

— De hát ne nyuljon hozzá, ha szurja.
Senki sem kényszeríti.

— Mam—ma!

— Szégyelje magát!

— Mam—ma!

— Ne sirjon, mert nekem nagyon érzé-
keny szívem van és mindjárt sirva fakadok.

Mam—ma!

— Segítség f

Pál ur és Sáska kisasszony keservesen
kiabálnak. Az udvari szertartásmesterek, a
dadák kissé messzire sétáltak a kertbe, ahol
a fákön barackok. a fák alatt pedig paraszti
legények vannak. Odaig a sirás és kiabálás
nem hallatszik el s zavartalanul folyik a czi-
cázás, holott a két kocsi lakossága most már
torkaszakadtából ordít.

— Mam—ma!

— Segítség!

Öt perc után Sáska kisasszony megunja
ezt a foglalkozást is. Még hallgatja Pál ur is,
pihenőt tart.

— Uram, hiába sirtunk.

— Ugy látszik, Sáska kisasszony.

— Hátha aludnánk?

— A változatosság kedvéért. Csak ez a
nyomorult csörgő ne volna alattam.

— Oh kisasszony, az embernek korán
meg kell tanulni a szenvedéseket. Ha egy
kicsit oldalt fordul, talán nem érzi a fáj-
dalmat.

— Köszönöm uram, megpróbálom . . .
Valóban, így kevésbé fáj . . . A viszont-
látásra!

— Au revoir . . .

A vadgesztenyefa édesen sutog, alkonyi
szellő suhan a verendára és öleli csókolja az
alvó párt. A távból hallatszik az erdei
kaszalók éneke, az enyhébb levegő hazafelé
csalja az embereket s a két dada a barack-
fa alatt úgy gondolja, hogy nem jó lesz a fa
alatt bevárni a mamák bazaarkezesét. Még
egy barack, még egy szó, még egy csók —
aztán huss, sietnek a verandára. Sáska kis-
asszony és Pál ur alusznak.

— Az enyém alszik.

— Az enyém is.

Néhány percig beszélgetnek s akkorra
a két hatalom fölébred. Az óra is elérkezett
a dadák kiemelik a kocsiából és viszik az élet
forrásához.

Pál ur átnéz Sáska kisasszonyhoz.

— Jó étvágyat, kisasszony.

— Köszönöm, már vacsorálok. Különben
megvallom önnek, hogy az ön egész háreme
nem ér annyit mint egy kis édes tej.

galatot az anya ellen, kit vétkes könnyelműségre oly súlyos csapás ért. A szomorú eset az egész városban nagy részvétet keltett.

A kereskedő társulat gyűjtése. — Erzsébet királyné szobrára és a kereskedelmi akademián letesítendő Erzsébet királyné ösztöndíj alapjára újabb adakoztak; Nasch József 21 koronát, Berger Henrik 10 koronát, Keresk. akadémia önképző köre 10 koronát, Tóth Kálmán kereskedő 4 koronát. Összesen 45 koronát. Előzőleg kimutatva 1720 kor., 40 fillér. Összes gyűjtés 1765 korona 40 fillér.

Jótekonyság. A Zóna asztaltársaság — mint már évek óta — az idén is mintegy 50 szegény iskolás fiút felekezeti külömbőség nélkül látott el jó meleg téli ruhával. A felöltöztetés folyó hó 17-én d. u. 6 1/2 órakor ment végbe. A tetőtől talpig felöltöztetett fiukat a Dréher fele sörésarnokban jól megvendégelték me. alkalomból a jótekonny társaságnak vezetősége és számos előkelő tagja gyönyörködött a felöltöztött fiúk nagy örömeiben. A róm. k. h. és az izr. elemi iskolának 1—1 növendéke jól betanult beszédben köszönte meg a nemes társaság kegyes jóindulatát mire a társaság diszelnöke, méltóságos Dr. Volafka Nándor bispók buzdította a fiukat, háládatosságra, szorgalomra és hazaszeretetre. És hogy a sors e mostoha gyermekeinek öröme teljes legyen Biederman József ur mindegyiknek 1—1 koronát ajándékozott, mit a megajándékozottak és a kelemenesen meglepett társaság riadó éljennel háált meg. Azon tudatban, hogy a nemes cselekedet önönmagát dicséri, csak a szaraz tényről r. gisztral ak, tartózkodva minde felesleges dicsőhymusztól. De nem fojthatják el azon jámbor óhajukat, hogy vajha sok olyan nemes csele társulattal min a Zóna és még öb. olyan bőkeü polgárral, mint Biederman ur dicselkedhetnék városunknak.

Felhívás. A katonai és illetőségi ügyosztály felhívja mindazon Debreczeni és más községbeli illetőségi álltas és neppölkölő köteles ifjakat, kik az 1876, 1877, 1878, 1879 és 1880 évben születtek, hogy összejárásuk vegt a katonai és illetőségi ügyosztálynál (Hungaria palota II. em. 16 ajtó naponta 8—12 óráig (legkésőbb f. évi nov. hó 30-ig annyiival inkább jelentkezzenek (keresztlevel illetőségi bizonyítvány munka vagy cseléd könyv magukkal hozando) mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetteilen akadályok határaitnak volna elmu asztja, kihaszt követ el és 5 frót 100 frtig terjedhető penzbüntetéssel büntetettik.

Végvágyalások 1898. Nov. 22-én Kedden. Varadi Istvan ellen Vetkes bukásért, Bazan János ellen, — Vetkes bukásért, Lusztig Gyula ellen, — Vetkes bukásért, Nyakas Balázs né ellen, — közokirat hamisításért. November 23-án Szerdán Görög Miklós ellen, — ragalmazás vétség. Ugyvári Imre s tár. ellen, — sikkasztás. Szilágyi Lajos ellen, — hamis esküért. November 24. Csütörtökön Balla Lidia ellen, — lopás büntetése. Löw Izidor ellen, — sikkasztás vétség, Kovács Miklós ellen, — hatóság elleni erőszakért, Szabó Eszter ellen orgazdaság büntette. Ugyanaznap ítélethirdetések Nov. hó 25-én Pénteken Nagy Lajos s társa ellen, — lopásért, Székely Béla ellen, — m. o. hamisítás Nagy Mihályná ellen, — g. o. s. testi sértésért.

A lengyel hős szobrának leleplezése. Tegnap Lembergben Sobieczky János Bécs megmentőjének szobor leleplezése óriási közönség és előkelőség jelenlétében folyt. Az összes városnegyedekben emlékbeszédeket tartottak. A lapok vezércikkében irnak kiváló jelentőségéről.

A Főiskolai Zenekör hangversenye. Ifjúsági egyleteink ezen legifjabbika, melyről már annyi jót volt alkalmunk hallani mutatkozik be e hó 23-án a városháza d. sz. termében. Műsoraik 11 pontból áll és az összes tételek igen jól vannak megválasztva. Így a műértők előtt is nagyra becsült Beethoven VI. szimfóniája 1-ső tételét

adja elő a quartett társaság, B a i c s Izidor 2 jh. eredeti nyitányát adja elő az egész kar a szerző vezénylese mellett, K u n Béla alkalmi költeményt olvas fel és K o v á c s i Kálmán theologus szintén költeményeiből olvas fel. Belep díj 50 kr. Hisszük, hogy minél nagyobb számú közönség keresi fel a derek ifjak bangersenyé.

Színházi hír. Mint a heti műsorból látható, a színház igazgatósága Kedd, Szerda, és Csütörtökre ismét kitzite a mult hóban oly nagy sikert ért Blumenthal Hadelburg-féle bohózatot, a M o z g ó f é n y k é p e k e t, ezuttal azonban már Stein N. budapesti kinematografus közreműködésével, a kit sikerült az igazgatóságnak három estere szerződtetni. S t e i n t igen jó hír előzi meg színházunk közönségének élvezetes estékre van kilatasa, a melyekre előre is felhívjuk az általános figyelmet.

A keresztvetés használatáról igen furcsa ismeretek van még világhírnek örvendő lapoknak is. Amit azok mondanak, mint szajkók utána szoktak minden megvizsgálás nélkül pettyegni némely magyar hírlapok is. Így például a párisi Figaro levelezője a német császár pár jeruzsálemi látogatásáról azt a hírt közölte, hogy a s z e n t - s i r t e m p l o m a n a k meglátogatásakor a császár né keresztet vetett. Ezt a hírt utána közölte a Budapesti Hírlap is, amelynek protestans dolgokról szintén igen keves ismerete van. Tudniok kellene ugyanis, hogy a protestansoknak egyik felekezete sem szokott keresztet vetni; tehát a császárnak aki szintén protestans keresztet nem vehetett és nemis vetett. Jó volna azért magokat ily lapoknak ilyes hírekkel nem blamirozni.

Sima és Vadnay párbaja. Annak az országszerte ismert, kinézetesen szinte páratlanul álló hajszának, melyet Vadnay András, Csongrád vármegye hírhedt főispánja, Banffy és Perczei leghűb. alter egója immár évek óta folytat a csongrád megyei ellenzék és különösen annak feje: Sima Ferencz orsz. képviselő ellen, most lovagias ügy lesz a folytatása. Mint teljesen h. teljes forrásból érteülünk ugyanis, Vadnay András végre most Simának egy hozzáintézett levele következtében ma táviratilag provokáltatta Simát. A párbaj tételét a segédek mu fogják megállapítani. Informáczióink szerint a párbaj a legsúlyosabb feltételek mellett vívják meg, minthogy a felek között régi, engesztelhetetlen harag áll fenn.

Hajdu vármegye állategészségügye. Hajduvármegyében múlt héten a következő allathetegségek fordultak elő:

Lépfene: Ba mazuvároson 2 udvar; Di. nyesháton 1 udvaron, Püspök Ladányon 1 udvaron összesen 3 községben 4 udvaron.

Takonykór; H.-Szoboszlón 1 udvaron. Sertépezés: B Ujvároson 4 udvaron, H. Bözörményben 1 udvaron, Hódháton 1 udvaron, Nanason 1 udvaron, H. Szoboszlón 7 udvaron, Kabán 5 udvaron, Nadudvaron 5 pusztán, P. Ladányon 3 pusztán, Tetétlanon 2 udv. összesen 9 községben.

A debreczeni kereskedelmi akadémia Erzsébet királyné emlékünnepekre szomb. déli-ölt ment végbe a keresk. akad. dísztermében szép számú, válogatott közönség előtt. A műsor 11 pontot foglalt magába, az ifjúsági zenekar két számmal szerepelt, Erkel Himnusz és Deák G. Eltávolozál cz. gyászdalával. Mindkettőt preczizen adtak elő. Szép volt L a b a n c z M. hály tanár emlékbeszéde Erzsébet királyné felett. Szavaltak K l e i n Samu I. évf. t. (Ábrányi E. A. nvolczadik tőr) és G e r b e r Jenő II. évf. t. (Torkos L. Nagyasszonyunk — halva.) Különösen megható volt B a c s ó László I. évf. t. szavaltata (Dömötör P. Temetés után.) Énekelt még az ifjúsági énekkar és a női tanfolyam 16 növendékével vegyes kar. — Az ünnepélyt Dr. B a y e r Ferencz igazgató nyitotta meg és fejezte be, köszönetet mondva a megjelenteknek. Köszönet illeti a keresk.

akadémia ifjúságot is, mikor a szerencsétlen halált szenvedett Erzsébet királyné emlékét ily szépen és kegyelelesen ujiotta fel.

Egy régi katonai alapítvány. Még 1854-ben Kéry János veszprémi nagyr post 5000 pengő forint alapítványt tett magyar ifjak katonai kiképzésére. Az alapítvány ma már tekintélyes összegre, 43.500 forintra emelkedett s k. m. tait eddigelé a közös hadsereg nevelő intézeteinek tanulói kaptak. Most azonban a király ő felsége elrendelte, hogy az alapítványi összeget juttassák a m a g y a r honvédelmi minisztérium kezelsébe, mert ezentul a kamatokat a honvéd tiszti nevelő intézetek növendékei kapják. A király rendelkezik s ról ertesíteték Sopron és Vas megyéket, mert az alapító rokonsága ezekben a vármegyékben lakik.

??? Mit vegyünk férfiaknak Karácsonyra? Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tejtékpipa-metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók: u. m. csakis valódi tejtékpipák és szipkák minden alakban és árban, valamint bőrből pénz, dohány- és szivar-tarcsák, séta-pálcák ezüst fogantyúval már 4 frtól kezdve, sakk- és dominó-játékok a legjutányosabb árban. Kérem a n. é. közönséget, hogy monogramos eszimeres pipákat, valamint szipkákat szivekedjenek mielőbb megrendelni, hogy kellő időben elkészülhessenek. Kiváló tisztelettel Schwartz Dániel.

Uj találmány. Legjobb a Fáy féle rögtön finomító és szépítő arczkréme. Nem zsiros Ártalmatlan! Higányt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Róthschnek V. Emil és Tamásy-féle gyógyszerárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Színház.

Heti műsor.

Kedden, Szerdán, Csütörtökön: Mozgó fényképek, bohózat.

Pénteken: Hunyadi Lázó opera.

Szombaton: Gyimesi vadvirág, Blaha Lujza feléltve.

Hadak útja. Szombaton este áldott emlékü Nagyasszonyunk névnapja alkalmával Verő György alkalmi színműve a »Hadak útja« erült előadásra, melyet egy néma képlet előzött meg. A királynéknak ravatalon feküdt körülötte óriási lobogó lánggal egő kandellaberek voltak elhelyezve. Gyászoló nők és férfiak térdepeltek a koporsó körül, akiknek néma fájdalom csak növelte a közönség mély megilletődését. Majd fellebbent a hátsó függöny és fényes kivirágításban lattuk megdicsőült királynéknak, amint egyik kezét Kosuth Lajos a másikat Deák Ferencz fogják. A sikerült tabló nagy hatással volt a közönségre, melyet leginkább bizonyított az a zuga tapsvihar, amely miatt még háromszor kellett felemelkedni a függönynek.

A néma képlet után a közönség nagy lelkesedéssel hallgatta végig az előadást, mely sok tekintetben kifogásolható volt. Így a rendezés helytelenségét és egyes szereplők készültségét nem hagyhatjuk szó nélkül.

A főszereplők közül K o m j á t b y K a p o s i Józsa, K á l l a y Lujza, S z i k l a y és különösen S z é k e l y Sándor rászolgáltak a közönség tapsaira. Pupa Mihókot, Rubos helyett M a k r a i játszotta szép sikerrel.

A közönség a házat csak felig töltötte meg.

Kettős előadás.

(Délután.)

1000 év. Tegnap délután Verő György másik alkalmi darabját az 1000 évet adták

elő. Az előadás nagyon vasárnapias volt. A színészek kedélyesen fogták fel a dolgukat s ha megakadtak vagy egyáltalán semmit sem tudtak a szövegből, ők maguk mulattak azon legjobban. A közönség nem is az előadáson, mint inkább azon tüntetésen mulatott, melyet a deák hely rögtönzött a Rákóczi nótaért. A hazafias érzéstől felbuzdul, lelkes fiatalság zugva követelte, hogy a zenekar játssza el a Rákóczit. Volt kiabálás, piszogás, füttyölés, egyszóval iszonyú skandalum. A zenekar végre megunt a nagy lármát és eljátszotta a Rákóczi indulót, amit a tüntetők éljenzéssel fogadtak.

A fekete rigó.

Eredeti népszimű dalokkal 3 felvonásban. Irta: Geczy István. Zene szerzője Orbán Árpád. Először került színpadra Debreczenben nov. 20-án.

A »Gyimesi vadvirág« szerencsés kezű szerzőjének egy kevésbé sikerült darabja képezte a vasárnap esti premiéret, elég csekély számú közönség részvételével. A darab végül a jónak és rossznak, egészben azonban érdemes megnézni s látjuk belőle, hogy mint alakul ki fokozatosan a »Gyimesi vadvirág« Geczy Istvánja.

Meseje a következő:

Fenyő Boldizsar (Székely S.) erdésze Nádfalusy Endre grófnak (Odry Árpád). Felesége Anna (F. Csigaházy Etel) s két leánya van, Margit, (Fai Flora) és Sárika (R. Serfőzy Zseni.) Margit Zsolyomi Tamás bíró (Bartha I.) és Örsze felesége (Kiss I.) egyetlen fia Miklós (Csáky) rajong s már elis vannak egymásnak jegyezve, de Margit az esküvő előtt eltűnik az atyai háztól, mert Nádfalusy gróftól szereti, az meg bízta s egy vén kerítőné, Vércses Panna (Csügényi Vilma) segítségével mindenféle hazug ígéretekkel magához csábítja, hogy aztán szerencsétlenül tegye és eltaszítja. Ezután a kéjvágyó gróf testvérére, Sárikára veti szemét s vén bosszorkánya segítségével őt akarja behálozni s megerjéni, Sárikákat, a barna szépséget, kit általában a »fekete rigónak« neveznek, mert atyja erdész s szépen dalol s mert a szerzőnek így tetszik.

Amde Sárika Miklósba szerelmes, dacára, hogy a s. jegyző, Czincér Laci (Szentés) és Széld Gerzson, a gróf ispánja (Sziklai) is el akarnak venni. Miklós is feleli Margitot és Sárikáért rajong. Margit cifra, uri ruhákban, de a szegénytől megtörve érkezik vissza az anyai házhoz, honnet édes atyja gyalázatát megtudva, elkergeti s megátokozza. Ugy hord enni neki Senki Miska kisbíró (Rubos Árpád) anyja és testvére megbízásából.)

Közben Fenyő visszatér a hivatalát a grófnak, leánya elcsábítójának s így a tisztességes család kenyér nélkül marad; az öreg, kevély, dús gazdag Zsolyomi pedig nem akarta fiát oly leánygyalazással, kinek testvére elbukott. A vén csábító, Vércses Panna megjelenik a szerencsétlen háznál, hogy Sárikákat is a bűn rabjává tegye, de Margit és Miklós fel-fedezik tervét s mikor a gróf nyomorult szándékának végrehajtására megjelen. Miklós realó, de ezt Margit veszi magára. A gróf megrösznyelve tavozik s Margitnak, kiról tudja, hogy e dologban ártatlan, megbüntetését nem kívánja.

A gróf birtokát az arany paraszt, Zsolyomi veszi meg, ki Fenyőnek visszaadja hivatalát. Azonban arról hallani sem akar, hogy fia Miklós Sárikákat vegye el. Amde megörik, mert felesége, ki 25 év óta él vele együtt, úgyesen ki veszi tőle azt a titkát, hogy Zsolyomi uram is vétett a tisztesség ellen és Senki Miska tulajdonképp az ő fia. Fenyőt is kibékíti Margit nemes elhatározása. Így Margit Széld Gerzsoné, Sárika Miklósé lesz s általános boldogság a vége.

A mese ha nem is eredeti, de jól van kigondolva, ámbár néhol elnyújtja s unalmasa teszi a szerző. Egyes alakok lélektanilag

képtelenül vannak megrajzolva, pl. Miklós hirtelen való szerelme hibetetlen s hogy Margit a széld torzalakjába beleszeressen, nem valószínű. De igazán megrázó s meleg érdeklődést keltő jelenetei is bőven vannak a darabnak.

A szereplők közül legkitűnőbbek voltak: Székely, Csáky és Bartha. Székely a talpig derék, becsületes erdész az ő közvetlen, természetes modorával, minden póz nélkül játszotta meg s min' mindig, a legjelentéktelenebb szerepben is, úgy ebben is igaz és mély hatást ért el.

Csáky ének dolgában nagyon gyengén volt diszponálva, de szép megjelenése s átgondolt erőteljes játéka annál jobban tetszett, és örömmel láttuk benne a drámai vénát nem felcsillámlani, hanem erőteljesen megnyilatkozni. Bartha a gondos, büszke, de jószívű paraszt — bíróját kitűnő alakítás volt. Kiss Irén, Serfőzy Zseni, F. Csigaházy Rubos szokott jók voltak. Fáji mert nem pózolt, kis szerepében is mélyebb benyomást keltett s megtanulhatta, hogy nincs diadalmasabb, mint a természetesség. Ellenben Sziklai, kit annyi szerepben oly szívesen látunk, az egyszerű, becsületes széld Gerzsonból egy hülye figurát csinált a vasárnapi publikum kedvéért s senki sem tudta megérteni, hogy Margit hogy szeretheti meg ezt a ököfűköt. Szentés pedig eltorzította szerepét és lekváros nadrágának erőteljes mutogatásával izléstelené vált — Dal kevés van a darabban, kar pedig még kevesebb.

— a. — a.

IRODALOM.

A. Vasárnapi Ujság november 20-iki száma 16 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Mária Antónia toskáni nagyhercegnő« (arcképpel) — Költemények: »Volt egyszer egy királyné.« Szabócska Mihálytól: »Őszi virágok« Lampert Gezától. — Regény: »Kadocsa Ákos«. Regény. Irta: Vertesi Arno'd. (Neogrady Antal rajzaival). »A két láb farkas«. Regény. Irta Karazin Nikolajevics Nikolaj. Oroszból fordította Ambrozovics Dezső. (képekkel). — »Pásk Juon.« Elbeszélés a kaonaéletből, Irta Kempelen Farkas. — »Az Esterházy hercegek.« (Cziraky Margit grófnő és Esterházy Miklós herceg arcképpel). Dr. Merényi Lajostól. — »Az Esterházy család kastélyai« (képekkel fényképek és Cserna Károly rajzai után). — »Visszaemlékezés Baross Gábor ifjúságára« (Baross Gábor ifjúsági arcképpel). — »A Baross s obor« (képekkel). — »Miss Halton« (arcképekkel). — »A garasos kisasszony« előadása a Magyar színházban (képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és égyetek, Sakk-játék, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Frankin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanítt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, felévre 1 frt 20 kr.

Irodalmi esemény számba menő örvendetes ujságot közölhetünk olvasóinkkal: megjelent a z ó t e s t a m e n t o m r e v i d e á l t f o r d i t á s a. Ezt az irodalmi eseményt a »Protestáns Szemle« két cikkben jelzi és méltányolja. Egyikben Szász Károly dunamelléki püspök a szerkesztő és főrevizor beszéli el a revíziótörténetét, másikban Radácsi György sárospataki theol. tanár méltatja a Karoli-fordítás revízióját. Az ó-testamentum revíziójában részt vettek: néhai Ballagi Mór, Szilády Áron, Radácsi György, Petri Elek, Limberger István, Erdős József, Németh István, Dicsőfi József, Kesseney Béla, dr. Szabó Aladár, Csengery Gusztáv, Pukánszky Béla, dr. Kemény István, Baltha Zár István és Hamar István bibliai tudásaink tehát a két protestáns egyház legjelesebb ó-testamentumi szakértői. A revízió szerzői és

kiadói költségeit a Brit- és külföldi bibliotársaság fedezte, s a revízió kieszközlésében jelentékeny érdeme van dr. Dukának Tivadar L. Londonban első helyes hitfelünknek, Az új ó-testamentumot nagyon cs. és kir. udvari nyomdája nyomatta, s 1 frt 20 kr-ért a Bibliotársaság budapesti (Deák-tér 4.) raktárában rendelhető meg. Hiszük hogy a nagyrészen ev. ref. Debreczenből sokan rendelik meg.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte le:

Uj szelep elrendezésével bíró pneumatikus kerékabroncs. Biztosító készülék főlvonógépek számára. Kanalakon alkalmazható szűrő. Füst és korom-ésmésző tüzelés. Csomagolás, ércpénz, bankjegyek és értékpapírok szállítására. Lánckéllküli hajtó szekezet, kerékpárok számára. Ujítások villamos ilylmpákon. (Siemes és Halszke) Rögzítő szerkezet tolétrák számára. Gabona osztályozó készülék. Papirtovábbító szerkezet nyomdagépek számára. Vas-beton mennyezet. Boronas vetőke, Gázizzókát védő. Eljárás és készülék atlászó jég előállítására, Tekegolyó köréből és bádgeből. Tavbeszéd rendszer az előfizetők által kezelhető átkapcsolóval. Közvetlen hatású szervószivattyú, levegő és egyéb gázok számára. Biztosító szerkezet zárahhoz, ujítások dobozvágyó és szögöző gépeken. Ürülék elégető kemence vizelet leparologtatással egybekötve. Mindazok, akik a szabadalmi iránt érdeklődnek, azok leírását és rajzait kama énkánál megtekinthetők.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamarához a következő nyilvános példázati illette árlejtési hirdetések érkeztek be:

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségénél f. évi november hó 24-re kitűzött ajánlat beadási határidővel, a vonalai részére biztosítandó pályafentartási fak szállítására.

A m. kir. államvasutak gépgyára részére szükségelt 3458 db. borszj szállítására f. évi december hó 1-ig lejáratlalt pályázat hirdetik.

A m. kir. debreczeni III. honvéd gyalogezred f. évi december hó 1-ig lejáratlalt árlejtést hirdet nagymennyiségű marhahus, disznózsír, liszt és különféle fűszerek szállítására.

A m. kir. államvasutak igazgatósága XXIV csoportba beosztott anyagokra f. évi december 2-i lejáratlalt nyilvános árlejtést tart. A különféle anyagok sorozata, azok mennyisége kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899 évben összegyűlt üres hordókat a f. évi december 6-an tartandó nyilvános árlejtésen eladja.

A m. kir. államvasutak jobb-parti üzletvezetősége faanyag — szükségletét az 1899. évre nyilvánosan akarván fedezni f. évi decz. 6-i lejáratlalt pályázatot hirdet.

Mnidezen hirdetések és pályázatokra nézve a feltételek és a teljes kimutatások kamaránknál megtekinthetők. Debreczen, 1898. nov. 17. Keresk. és iparkamara.

Széna-szalmatakaromány (Fuchs József nagykereskedő alapított 1882.) V. Fűrdő-utca 4. Budapest 1898. nov. 18. A heivásáron széna és szalmában közepes behozattal és közepes kereslet volt. Eladott középminőségű jobb és elsőrendű szénát 240—80, muhar 3—, alomszalma 150, zsupszalma 180, szecska 210 100 kg. szerint fuvaronként házhoz szállitva.

Préselt széna 200—40, préselt szalma
1:10—40 100 kg. a Józsefvárosi pályaudvaron.
Gábonaneműek: zab 5:75—6:50, tengeri
5:45—55, rozs 8:15—25, árpa 6:50 frtig.

CSARNOK.

Hentzi szobor.

Hentzi-szobor — halott élő —
Osztráknak egy oltár,
Nekünk mindig keserűség
S szégyen köve voltál.
Odakívánt a mi szívünk
Pokol fenekére:
Rőt fejedet, tar fejedet
Hogy csak atok érje!

Díszes helyen ott pompáztál
Királyi vár mellett
— Esküszegés, honárulás
Ilyent érdemelhet?! —
Vas sisakod messzi látszott,
Mit fejededen hordtál,
Nem a vérünk, nem a fajunk
— Vasas német voltál!

Magyar föld volt, mely ringatta
Ringó-ringó bölcsőd,
Magyar szellő hordta széjjel
E világra jöttöd.
Itt születél szép Alföldünk
Kalázos rónáján,
Itt jászottál gyermekszívvel
Hazánsz Kanánján.

Itt fogamzott meg szívedben
Minden eszme, érzés,
Itt nevelte volna szíved
Az anyai félés.
Magyar földön magyarok közt
Magyarok születél:
— Megtagadtál, elárultál,
Idegenné lettél.

Magyar eszme nem volt eszme
Soha te elötted,
A magyar szó nem beszélted,
Ha beszéltél: törted,
Számukra csak vesztőhelyet,
Gyász sirt ké-zí ettel,
Szívünknek is véret vetted,
— Ellenségünk lettél.

Hentzi-szobor — halott élő —
Osztráknak egy oltár,
Nekünk mindig keserűség,
S szégyen köve voltál.
Odakívánt a mi szívünk
Pokol fenekére;
— Rőt fejedet, tar fejedet
Hogy csak atok érje!

... És ime most példányképül
Állítani mernek
Magyar ifju, hogy tanulna
Tőled honszerelmet,
Hogy te vezesd s te tanítsad
Minden jora, szépre,
S így legyen a magyar ifju
E hon büszkesége?!

Szegény, szegény ifjuság Te,
Hazám ifjusága.
Így talál'sz te példányképet
Nemes ideálra!
Így állatják a te szíved
Csillog'ató fényvel,
Kába lelked szép álmai
Így foszlanak széjjel.

Sose kerdded, sose kutasd:
Mi a nemes eszme,
Sose ismerj, sose ébredj
Te honszerelemre!
Honárulás, esküszegés —
Ez legyen az álmod,
Saját véred' megtagadni —
Legyen ideálot!

És ha néha emberekről
Lelkes ének zendül,
Csudadolgot hogyha ballasz
Nagy honszerelemről:
— Dicsőíteni, magasztalni
Ki ne nyiljon ajkad,
Azt a csoda, ritka dolgot
Csak mesének tartsad!

Hentzi szobor! állj te ott: csak
Dicső példányképnek,
Az én hazám ifjusága
Utálni fog téged;
Mint te egykor sohsemfogunk
Ugy elaljasulni,
Sohsem fogjuk ezt a dicső
Hazát elárulni!

Juhász Sándor.

Nyilt-tér.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

[Eredetiből magyarra fordítva].
Tek. **Wilhelm Ferencs** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria.
New-York 18.V. 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly fokú rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Testsúlyom 175 lbs-ről 130 lbs-re ment vissza, jeleül ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évente átmenem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőkig, de azért annyira nem érzém magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart többé tőlem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelemzeteltt en-em a **Wilhelm-féle csusz és kösvényellenes vértisztító theájára** mint ami csalhatatlan szer a rheuma ellen. Én elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bízom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban, hogy én önnek írjak s hogy éreztem, hogy van még ami engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentő szer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kínokat, melyeket a legutolsó 3 évben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem magam, mint aki újjászületett s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **Wilhelm-féle csusz és kösvényellenes vértisztító theánál**. Kérem önt uram, legyen szives a Wilhelm-féle csusz s kösvény elleni theából nekem 12 csomagal küldeni. Önnek a legfőbb egészséget a hosszú életet kívánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon M. József** 179. orchard st. Now-York, Egyesült-Államok. — Kapható minden gyógyszerertárban. Főrakár: **Mihalovits I. gyógyszerésznél Debreczenben.**

Uri lakások

1899. május 1-től

Kossuth-utca elején 9. szám alatt
udvari emeleti 5 szobás lakás kényelmes
mellékhelyiségekkel, külön mosóházzal,
külön cseledlépcsővel, jövizű kuttal;

Kossuth-utca elején 13. szám alatt
utcai hat szobás emeleti lakás, szép elő-
szobával és kényelmes mellékhelyiségek-
kel, mosóházzal, külön cseledlépcsővel, jövizű
kuttal;

Kossuth-utca 26. szám alatt két kü-
lönálló lakás mindegyik 4 szobával és
mellékhelyiségekkel, mindegyikhez külön
házikert terrázzsal, az épület előtt virágos
udvarkert, az udvarban jövizű kut és mosóház

kiadók.

Értekezhetni

Kardos László

Kossuth-utcai üzletében.

Nem kell eldobni a viselt ruhákat,

mert én azokat úgy ki tudom
javítani és tisztítani igen olcsó
áron, hogy azokat kimenőnek
is lehet használni. Minden-
nemű átalakításokat is elvál-
lalok olcsó árban.

Roznay Ignác,

Piacz-utca 66.

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Tisztelettel fudatjuk a n. é. közönséggel hogy **szabóüzletünk**
kész férfi- és gyermek- ruhaáru osztályát
felosztatjuk s meglevő nagy készletünket
igen jutányos áron
véglegesen kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VÁMOS.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT VÉGKIÁRULÁS!

Női divatáru és felöltő üzletemet

végképpen megszűntetem, e végett a még raktáramon levő ujjonra érkezett nagymennyiségű

divatárukat, felöltőket és bundákat

ma naptól kezdve minden elfogadható áron végképpen

kiárusítom. Ajánlom ezen kedvező olcsó bevásárlási

alkalmat a tisztelt közönség figyelmébe.

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Női és gyermek felöltők, plüsch kabátok, szörme gallérok és bundák dus választékban feltűnő olcsó árban.

Raktáron vannak:

fekete és színes ruhakelmék és selymek, flanell kazán és mosóveledek. Karton, batist és atlasz szatinok,

posztó, berliner és selyem kendők, ágy és asztalterítők,

Szatin és atlasz paplanok, vászon és sifonárak, plüsch, bársony valamint **KÜLÖNBÖZŐ RUHADISZKÉK ÉS HOZZÁVALÓK.**

ROTT L. Debreczen, Főpiacz.

Hatóságilag engedélyezett Végkiárusítás.

Visszavonhatatlanul az üzlet teljes feloszlata miatt

a raktáron levő

női és uri divat szövetek, függönyök, szőnyegek, Paplanok, vásznak, kész fehérneműk, Velesek, Cretonok, asztalneműk, óriási választék kötényekben, nyakkendők, esőernyők, zsebkendők és mindenféle divat áruk

a beszerzési áron alul

adatnak el.

minden vásárlás csak félárba kerül, ezen rendkívüli kedvező alkalmat nem lehet eléggé ajánlani az érdeklődők figyelmébe.

Tisztelettel

Besenczky Kálmán,

a Bika szállodával szemben

Vidoni Testvérek és Társa

első debreczeni szalámi gyárosok Domb-utca, tudatják a n. é. közönséggel, hogy f. évi november 15-től kezdődőleg veszmenyes helyről állatorvosi bizonylattal ellátott

sértés húst

elkezdve a 2-ik csuklótól 45 kilótól feljebb csakis első rendű minőségűt vesznek. Jelentkezések már májtól kezdve elfogadjatnak.

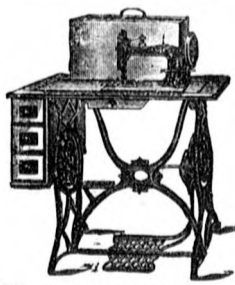
Örök áron eladó vagy bérbe kiadó

(az Elepi pusztán, ugynevezett Fertői lapos)

48 és fél nyilas

szántó és legelő föld.

Értekezhetni felőle Rickl József Zelmos üzletében, vagy a tulajdonos özv. Fabriczius Gézájánál, Széchenyi-utca 31.

Minden rendszerű varrógép- és kerékpárokhoz illő alkatrészeket raktáron tartunk.

Kerékpárokat téli gondozásra evállalunk. Gondozási díj 3 ft.

A téli időnyre nélkülözhetetlen minden kerékpárosnak a legjobb Kolumbus kerékpár állvány, darabja 1 frt 60 kr.

SCHWEITZER TESTVÉREK

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám. (A megyeháza mellett.)

Ajánlunk:

Minden rendszerű
varrógépeket
családi és ipari használatra.

Eredeti amerikai, Singer karikahajós, Howe-, körhajós- és Cylinder-Elastic rendszerű, különleges hímző- és gomblyuk varrógépeket, leheremű, férfi- és nőiszabó, nyerges, kalapos és szijgyártó munkákhoz.

Kerékpárokat,
elsőrangú

angol és német gyártmányokat

Hölgyek és urak

részére, meglepő hasznos szabadalmakkal védett újításokkal.

Kényelmes részletfizetésre is a legalsó gyári árakban.

Vidékről hozzánk beküldött javításokat gyorsan és pontosan intézünk el.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve és ingyen küldünk. — Ügynökök fix fizetés és magas jutalék mellett felvétetnek.

Mechanikai varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

Minden rendszerű varrógépeket és kerékpárokat a lehető legolcsóbb árban, szavatosság mellett, jól javítunk.

Nyomatott Holtmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.